

فَاكْبِرُوا لِلَّهِ عَظِيمًا مِمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ وَأَنَّا مِنْ سَائِرِ عَمَلِهِمْ

دوره نامه
پیاده روی اربعین

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
روابط عمومی

باز این پیوست که حلقه‌هاست باز این چه چه و چه نام است

دلایلی برای پیاده روی اربعین حسینی در متون روایی معتبر اسلامی

نویسنده: حجت الاسلام والمسلمین عیسی عیسی زاده
رئیس میز قرآن قطب‌های فکری فرهنگی دفتر تبلیغات اسلامی

الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ مَا شِيَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَمَحَا عَنْهُ أَلْفَ سَيِّئَةٍ وَرَفَعَ لَهُ أَلْفَ دَرَجَةٍ... کسی که با پای پیاده به زیارت امام حسین علیه السلام برود، خداوند در ازای هر قدمی که بر می‌دارد، هزار ثواب برای او می‌نویسد و هزار گناه از او محو می‌کند و هزار درجه به او می‌دهد.»

مجموع این روایات مستند قابل قبولی برای جنبه شرعی زیارت امام حسین علیه السلام با پای پیاده در ایامی مانند اربعین حسینی است.

همچنین جنبه‌های دیگری از جمله احیای امر اهل بیت علیهم السلام و... نیز می‌تواند در جنبه شرعی این پیاده روی دخیل باشد؛ زیرا زیارت امام حسین علیه السلام با پای پیاده، مصداق بارز احیاء امر اهل بیت علیهم السلام است که در احادیث ائمه علیهم السلام بر آن تاکید شده است.

آنچه از سخن امام صادق علیه السلام قابل برداشت است آنکه «احیاء امر» اهل بیت علیهم السلام به طور مطلق و با هر شکلی، مطلوب است.

بنابراین؛ هر عملی را که در راستای زنده نگه داشتن نام و یاد اهل بیت علیهم السلام و ترویج معارف آن‌ها باشد، مورد پسند است.

بدون تردید امروزه زیارت سالار شهیدان با پای پیاده در ایامی چون اربعین حسینی، با آن همه شور و شوق وصف ناشدنی که در آن مشاهده می‌شود، شکوهمندترین شکل ممکن برای زنده نگه داشتن راه و رسم امام حسین علیه السلام است.

به جرأت می‌توان ادعا نمود، کمتر مراسمات مذهبی پیدا می‌شود که بتواند پیام عاشورا را با این شکوه و قداست به گوش جهانیان برساند. بنابراین؛ اگر هیچ دلیل دیگر بر جواز پیاده روی زیارت امام حسین علیه السلام نباشد، تنها مطلب گفته

در منابع حدیثی امامیه روایات فراوانی وجود دارد که زیارت امام حسین علیه السلام با پای پیاده را تأیید و بدان ترغیب نموده است. بر اساس دسته‌ای از روایات، هر قدمی که در مسیر زیارت امام حسین علیه السلام برداشته می‌شود، دارای اجر و پاداش است. عنوان «قدم برداشتن» نیز مصداق واضحی برای سفر پیاده است.

امام صادق علیه السلام فرمود: «عَنِ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مَلَائِكَةً مُوَكَّلِينَ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ عَ فَإِذَا هَمَّ الرَّجُلُ بِزِيَارَتِهِ أَعْطَاهُمْ ذُنُوبَهُ فَإِذَا خَطَا مَحْوَهَا ثُمَّ إِذَا خَطَا صَاعَفُوا لَهُ حَسَنَاتِهِ فَمَا تَزَالُ حَسَنَاتُهُ تُصَاعَفُ حَتَّى تُوَجِبَ لَهُ الْجَنَّةَ... به راستی خداوند متعال فرشتگانی را بر مزار امام حسین علیه السلام گمارده است؛ پس هنگامی که کسی قصد زیارت امام حسین کند، خداوند گناهان او را به آن فرشتگان می‌دهد و چون آن فرد گام بر می‌دارد، فرشتگان گناهانش را پاک نمایند و چون دیگر بار گام بردارد، حسناتش را دو چندان کنند و پیوسته بر حسناتش بیفزایند تا بهشت بر او واجب گردد.»

تعدادی دیگر از این روایات به طور صریح از این موضوع یاد نمودند. این روایات با عباراتی مانند: مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ مَا شِيَ، به چشم می‌خورند.

واژه «مَا شِيَاً» صراحت در تاکید بر این امر دارد. ابو صامت می‌گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدیم که فرمود: «عَنِ أَبِي الصَّامِتِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع وَهُوَ يَقُولُ مَنْ أَتَى قَبْرَ

باز این پیوسته که حلقه‌هاست باز این چه چه و چه نام است

شده، به نوبه خود دلیل کافی بر مشروعیت این امر به شمار می‌رود.

پیاده روی اربعین چه آثار و برکاتی دارد؟

در پاسداشت اربعین حسینی به ویژه در حرکت عظیم پیاده روی میلیون‌ها انسان عاشق، بسیاری از ارزش‌های الهی تجلی می‌کند که اگر در پایداری آن ارزش‌ها همت لازم صورت گیرد، تحولی چشم‌گیر در نهادینه شدن آن ارزش‌ها در سبک زندگی مشاهده خواهد شد.

در این بخش به نمونه‌هایی از این آثار و برکات اشاره‌ای خواهیم داشت:

۱. یاد خدا و توسل به اهل بیت علیهم‌السلام

از ویژگی‌های تأثیرگذار، یاد خدا و توسل به اهل بیت علیهم‌السلام در زائران و میزبانان در اربعین حسینی می‌باشد، با بررسی حال و هوای تک‌تک زائران می‌شود این اثر معنوی را در شیوه رفتار و گفتار آنان مشاهده کرد، این خصوصیت که باید گفت منشأ تمام فضایل و ارزش‌ها می‌باشد؛ اگر از حالت موقتی و مقطعی خارج شود و در دل میلیون‌ها زائر نهادینه شود، می‌تواند زمینه اسلامی شدن سبک زندگی و حاکم شدن بسیاری از ارزش‌ها در جامعه شود؛ زیرا جامعه‌ای که یاد خدا و تمسک به اهل بیت علیهم‌السلام در آن طنین انداز شود، زمینه‌ای برای ارتکاب گناه نمی‌ماند؛ چرا که به تعبیر قرآن انسان‌های باایمان تلاش می‌کنند علاوه بر انجام وظایف دینی، از هر کار لغوی که به روح معنوی آنان ضربه می‌زند پرهیز نمایند که در نتیجه چنین جامعه‌ای می‌تواند به قله‌های سعادت و خوشبختی دست پیدا کند و همچنین جامعه‌ای که یاد خدا در آن پایدار شود، قلوب آن‌ها به مقام اطمینان دست پیدا خواهد کرد و قلب مطمئن هرگز در مقابل مشکلات، ناملایمات و حوادث روزگار سر تسلیم فرود نمی‌آورد و در برابر تمام دشمنان همانند کوه مقاومت می‌کند.

۲. تقوای پیشگی

یکی از عوامل پایدار نمودن سبک زندگی اسلامی، تقوای پیشگی مردم در حوزه‌های فردی و اجتماعی می‌باشد، این ویژگی در اربعین حسینی آن‌چنان به اوج می‌رسد که کمتر زائر حسینی پیدا می‌شود که در حوزه فردی و اجتماعی از خود بی‌تقوایی نشان دهد.

این خصلت زیبا و الهی همان‌گونه که در ایام اربعین حسینی علیهم‌السلام، فضای معنوی عجیبی در جمع میلیون‌ها عاشق ایجاد می‌کند، اگر در جامعه‌ای پایدار گردد، آموزه‌های دینی در حوزه‌های مختلف زندگی حاکم می‌شود و از سوی دیگر برکات خداوند بر آن امت نازل می‌گردد و تمام توطئه‌های دشمنان اسلام نیز بر ملا می‌گردد.

۳. صبر و بردباری

بردباری و استقامت در برابر مشکلات، کمبودها و حوادث تلخ یکی دیگر از ارزش‌های الهی است که بوسیله زائران در اربعین حسینی جلوه‌گری می‌کند و دیده نشده است که کسی از مشکلات پیش آمده، شکوه نماید؛ زیرا عشق زیارت بارگاه ملکوتی ائمه علیهم‌السلام به ویژه سیدالشهدا علیه‌السلام مشکلات پیش رو را آن‌چنان در نگاه آنان کوچک می‌کند که گویا اصلاً مشکلی پیش نیامده است.

این‌گونه نگاه و بردباری اگر در آنان عمیق و پایدار گردد، می‌تواند در نهادینه شدن سبک زندگی در جوامع اسلامی نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد؛ زیرا پایدار شدن آموزه‌های دینی در زندگی نیاز جدی به صبر و استقامت دارد.

۴. عفو و گذشت

عفو و گذشت از اشتباه دیگران، یکی از سفارش‌هایی است که هم در قرآن و هم در روایات اهل بیت علیهم‌السلام مورد تأکید فراوان بوده است. این خصوصیت آن‌چنان در میلیون‌ها

باز این پسران که حلقه عالم است باز این چو چه و عین است

می‌کنند تا در اربعین حسینی برای زائران سیدالشهدا علیه السلام هزینه کنند با اینکه خودشان نیاز به این اموال دارند تا برای زندگی خویش هزینه کنند؛ لکن عشق به ابا عبدالله علیه السلام سبب می‌شود تا زائران را بر خویش ترجیح دهند. این روحیه ایثار که در ایام اربعین به بهترین وجه تجلی پیدا می‌کند و اگر در جوامع اسلامی پایدار شود، سبک زندگی و حتی سرنوشت بسیاری از مسلمانان متحول می‌شود.

۶. تکریم و احترام

یکی از ارزش‌های الهی که در اربعین حسینی در میان میلیون‌ها زائر ابا عبدالله علیه السلام تجلی پیدا می‌کند، تکریم و احترام به همدیگر است.

این ویژگی بسیار ارزشمند اگر در دیگر ایام سال در زندگی مسلمانان به یک فرهنگ عمومی تبدیل شود، ریشه بسیاری از مشکلات روحی و روانی بر طرف می‌شود؛ اما متأسفانه در اثر ترویج بد اخلاقی‌ها، احترام بسیاری از افراد همچون پدران، مادران، بزرگ‌ترها، سالمندان و معلمان رعایت نمی‌شود که یکی از مهم‌ترین دلیل این امر پُر شدن مراکز نگهداری سالمندان از پدران و مادران پیری است که از سوی فرزندان مورد بی‌مهری قرار گرفتند و سر از آن مراکز در آوردند.

با اینکه در قرآن و روایات سفارش‌های فراوانی در حفظ احترام والدین و سالمندان وارد شده است. و همچنین از سوی رسول خدا (صلی الله علیه و آله) به تکریم سالمندان سفارش شده است.

۷. همدلی و همکاری

یکی از ارزش‌های قرآنی که در اربعین حسینی در میان زائران و میزبانان از ویژگی خاصی برخوردار است، همدلی و همکاری بین آن‌هاست.

همان‌گونه که خداوند به این امر توصیه فرموده است.

عاشق اربعینی تجلی پیدا می‌کند که کم‌تر کسی از آن‌ها پیدا می‌شود که بخواهد در مقابل اشتباه دیگران در حقش انتقام بگیرد.

این صفت زیبا اگر در آن‌ها پایدار گردد و در دیگر ایام عمرشان نیز اهل عفو و بخشش شوند و خطای دیگران را نسبت به خویش نادیده بگیرند و زمینه بسیاری از مشکلات خانوادگی همچون کینه، دشمنی، طلاق و اختلافات ارثی و مشکلات اجتماعی مانند درگیری‌های فردی و قومی بر طرف می‌شود و روح موّدت و دوستی در زندگی‌ها حاکم می‌شود.

۵. ایثار و فداکاری

ایثار و فداکاری به معنای مقدم داشتن دیگران بر خویشتن است؛ در عین نیازمندی به آن چیز مورد ایثاری باشد. خداوند در این باره می‌فرماید: آن‌ها [مهاجران] را بر خودشان مقدم می‌دارند، هرچند خودشان بسیار نیازمند باشند.

آیه مبارکه درباره ایثار انصار مدینه نسبت به مهاجران و کسانی که از مکه با پیامبر آمده بودند، نازل شده است که آنان اموال و خانه‌هایشان را در اختیار مهاجران قرار می‌دادند، با اینکه خود نیاز مبرم به آن داشتند.

ایثار دارای مصادیق فراوانی است که مهم‌ترین آن این است که انسان جانش را در راه خدا تقدیم کند.

همان‌گونه که سیدالشهدا علیه السلام و یاران باوفایش چنین کردند و مصداق دیگرش ایثار مال می‌باشد که میزبان‌های زائران اربعین حسینی با الگو گرفتن از ابا عبدالله علیه السلام در هر سال لحظه شماری می‌کنند تا با فداکاری و ایثار مال به بهترین صورت از عاشقان ابا عبدالله علیه السلام پذیرایی نمایند.

آنان با تلاش فراوان در طول سال اموال حلالی را ذخیره

باز این سبک زندگی که خصلت عالم است باز این چه چیز و عین است باز این چه چیز و چه نام است

متحول می‌شود و این همه مشکلات و فجایع، گریبان بیش از دو میلیارد مسلمان را نمی‌گیرد؛ زیرا منشأ اصلی این همه گرفتاری و برادر کشی‌ها چیزی جز تفرقه و دشمنی نیست که البته نقشه اصلی این توطئه‌ها از سوی دشمنان اسلام به ویژه استکبار جهانی است.

۹. رعایت قانون

یکی از خصوصیات ارزشمندی که در مراسم باشکوه پیاده‌روی اربعین از سوی میلیون‌ها زائر و میزبان، توجه همه را به خودش جلب می‌کند؛ رعایت قوانین از سوی بسیاری از آن‌ها در حوزه‌های گوناگون فردی و اجتماعی است.

این ویژگی که یکی از بخش‌های مهمی از سبک زندگی در هر جامعه‌ای را در بر می‌گیرد، متأسفانه در جوامع اسلامی دچار آسیب جدی شده است که پیامد یک مورد آن هم چون عدم رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی و کشته شدن هزاران نفر در هر سال می‌باشد.

بنابراین اگر این خصلت زیبای رعایت قانون، علاوه بر ایام اربعین در دیگر ایام سال پایدار و نهادینه شود دیگر شاهد این همه خسارت جانی و مالی در جوامع اسلامی نخواهیم بود.

۱۰. مهمان‌نوازی

مهمان‌نوازی از ویژگی‌های بسیار زبانزد و معروفی است که در ایام پیاده روی زائران حسینی، از سوی مردمان خون‌گرم و با کرامت کشور عراق در معرض دید جهانیان قرار می‌گیرد.

آنان در انجام این کار آن قدر تلاش می‌کنند که چشم هر بیننده‌ای را به تعجب وادارند؛ زیرا بعضی از آنان بهترین آذوقه سال خویش را که خود مصرف نکردند، نگه داشتند تا با آن زائران اباعبدالله‌الحسین علیه السلام را پذیرایی کنند و این خدمت به زائر فقط در دادن خوراک نیست؛ بلکه حاضر

این ویژگی اگر در سبک زندگی مسلمانان نهادینه شود، گره بسیاری از مشکلات فردی، خانوادگی و اجتماعی باز می‌گردد و خطرات بسیاری از بلاها از سر مسلمین دفع می‌گردد، همچنان‌که ملت شجاع عراق و سوریه با همکاری و همدلی همدیگر، خطر تسلط داعشی‌های خون‌خوار را از سر کشورشان دفع کردند و مردم غیور ایران نیز با همکاری و همدلی خویش، چهل سال کشورشان را از خطرات استکبار جهانی حفظ نمودند.

این روحیه ارزشمند همکاری اگر در حوزه خانوادگی و اقتصادی نیز در جوامع اسلامی نهادینه شود، می‌تواند منشأ بسیاری از پیشرفت‌های اقتصادی و رفع مشکلات خانوادگی و اجتماعی شود و کشورهای اسلامی را از وابستگی اقتصادی به بیگانگان نجات دهد.

۸. وحدت و یکپارچگی

اتحاد میلیون‌ها مسلمان از فرقه‌ها و مذاهب گوناگون و حتی غیر مسلمان‌ها، یکی از چشم‌گیرترین ارزش‌های اربعین حسینی است که توجه جهانیان را به خود جلب کرده و سال به سال بر عظمت و عزت مسلمانان به ویژه عاشقان و شیعیان اهل بیت علیهم السلام می‌افزاید.

این برکت حاصله همان وعده الهی است که خداوند در قرآن داده است (وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا / وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبُوا رِيحًا وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ) و نمونه تحقق عینی این وعده الهی، پیروزی ملت عزیز ایران در مقابل رژیم طاغوت بود که یکی از مهم‌ترین دلایل آن وحدت آنان بوده است.

این نعمت اتحاد که در ایام اربعین در میان مسلمانان به وجود می‌آید اگر برای حفظ و نهادینه کردن آن در دیگر ایام سال در میان مسلمانان تلاش شود به طور حتم سرنوشت مسلمانان

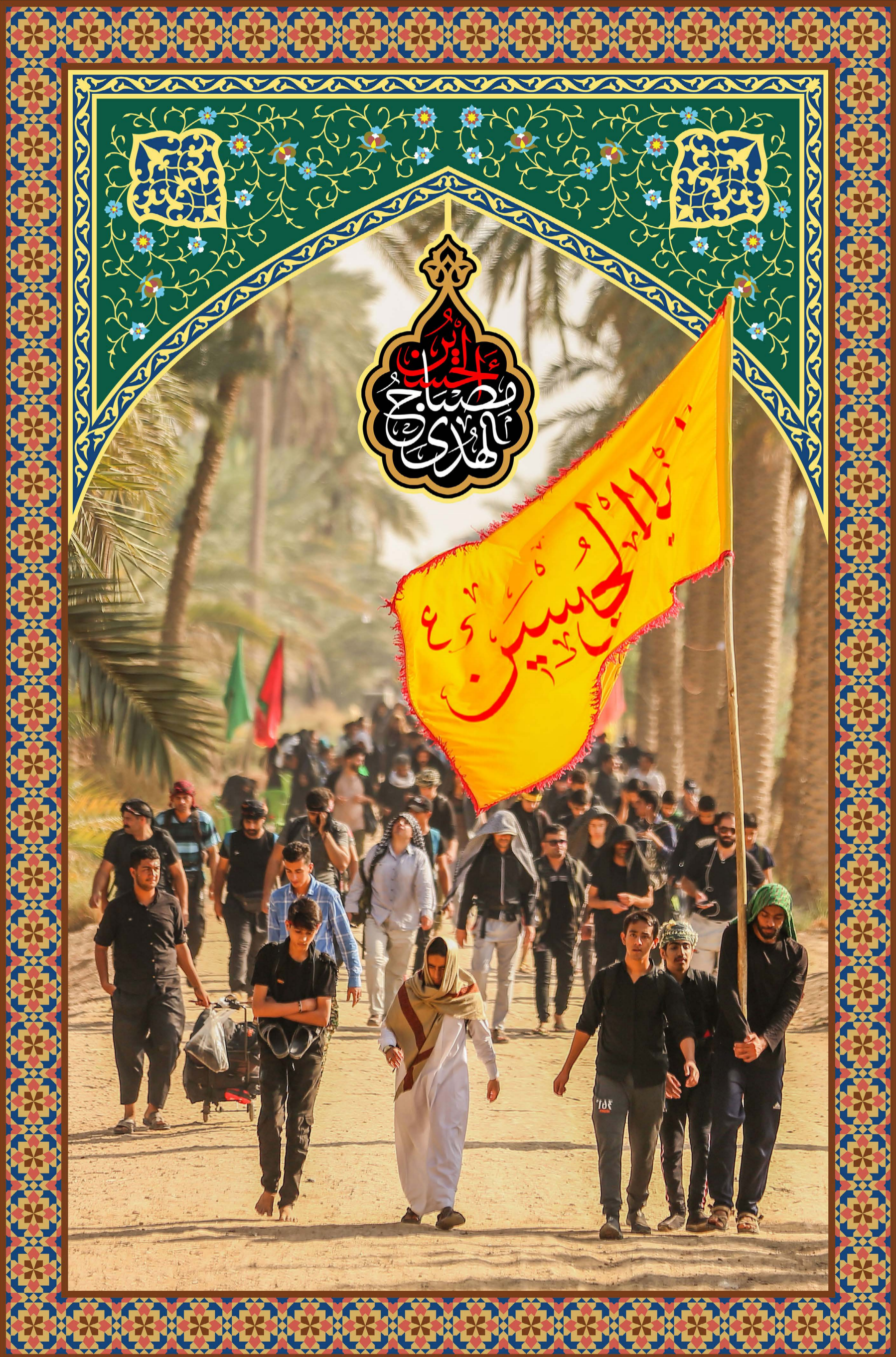
باز این پورسان در حلقه عالم است باز این چه و عین است باز این چه چه و چه نام است

می‌شوند تا پاهای خسته آنان را شسته و ماساژ دهند و لباس‌های عرق کرده زائر را بشویند و حمام را برای آن‌ها آماده کنند و جالب‌تر آن‌که میزبانان کاری به این ندارند که مهمان از چه فرقه و کشوری و دینی می‌باشد.

همین که او زائر و عاشق سیدالشهدا علیه السلام است برای او عزیز است. براستی کجای عالم این‌گونه فداکاری و مهمان‌نوازی را به خود دیده است؟

آری این خصلت زیبا و بی‌نظیر آن چنان تأثیرگذار است که بدون هیچ اغراقی، زائری نیست که وقتی به وطنش بر می‌گردد از این صفت ارزشمند مهمان‌نوازی تعریف نکند و خاطره عجیبی را نقل نکند و همین اثرگذاری است که سبک زندگی بسیاری از زائران و افرادی که از این خصوصیات آگاهی پیدا می‌کنند را تغییر داده و هر سال شاهد هستیم که به تعداد میزبانان چه در عراق و چه در دیگر کشورها افزوده می‌شود و هرکسی که برایش امکان دارد حتی در یک روستای کوچکی که در مسیر زائران قرار می‌گیرد با تمام توان و دارایی‌های خویش از مهمانان اربعین پذیرای می‌کند.

این صفت نورانی که یکی از ارزش‌های الهی و مورد توصیف خداوند و اهل بیت علیهم السلام می‌باشد، اگر در دیگر ایام سال در جوامع اسلامی نهادینه شود، شاهد تحول عظیمی در بین امت‌ها خواهیم شد و همین عمل زیبا می‌تواند ریشه بسیاری از مشکلات و کینه‌ها را از جامعه اسلامی دور کند و یک زندگی شیرین و هم‌زیستی با کرامتی را به ارمغان آورد و حتی زمینه اتحاد و همدلی را نیز فراهم سازد.

عاشوراء
صالح
الملك

عاشوراء
صالح
الملك